HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

לריכה אני. למילול: **אין שאמרה אין לריכה אני.** ומברותיה לומרות שהיא לריכה ממללין: **בגאפיה.** בזרועותיה שהיה יכולה להלך: **חיה ג' ימים וג' וג' ימים וג' יום.** כוזכרו בה למילוק הלכות מילול שבת ל' מז' עד השלמת ל' וכן ז' מג' עד השלמת ז': **כל לרבי חולה.** והא מיה עד ל' יום קתמת מולה היא: **דבר שאין בו סכנה.** מולה שאם לא יעשו לו לפולה זו אין מקוכן למות ומ"מ לריך הוא לה: **אומר לגרמאי ועושה.** לאבל דבר שיש בו סכנה ישראל עלמו עושה לו: **לטעילה.** עד ל' יום לא מטעוד מפני הליגה: **שאין בעלה עמה.** והיא טוללת לטיכרות: **בעלה ממממה.** לאחר טביללה בתשמיש והגוף מתממם מן הגוף: **מדורה.** היסק גדול: **קיו דס.** וכ"ש חולה: **לנאו ליה אלבקא דשחנא.** לא מנאו עליס מוכנים להיסק ביום הקוה ולוה ובקשו כסף של תלהר שהוא מעולה בדמיס: **פסורא דיונה.** מין תרט הוא. ולכיגו ללוי אמר (ה) **בור"ש:** ס) **רבא לאו ליה אלשיפא.** קפקל: **ויקא מנעלים.** שאין לך ביזוי מן המהלך יקף בשוק: (**מאי**) **לרבי סעודה.** (לרבי) סעודת הקוה: **ביומא דמלמא.** להקוה: **דעאלי.** טאול. סומקא חלף סומקא: **עד דנפיק סיהי.** הריס: **מאוניה.** מאזניו מריחין היין: **מריבדא דכוסילתא.** נקבי כלי האומן שבאבריו. פלינ"ל: **עד דקפי טאליא.** טאול שלו לף ביין: **בר אלמא טרפי.** בן ג' שניס שטעה אמו מאנקלט ג' עלין מדשין: **לרבנן.** לתלמידיו: **אמרו נאמן אוקלע לגבן.** הרבו בסעודה כאילו אני סועד אלהים: **בר מהסיא ערמה.** דמפרש ואזיל: **ולא אפשר ליה.** לקנות יין: **נשקול זוזא אחא מכא.** זוז רע ופסות אלינו יוסף בהומלה: **וליזיל נשב אנומא.** ולרך הלוקחים לטועמו אחלה שיהא טוב ויטעום וכשיאן לו הזו והאנווני יאמלו רע ולא יקבלו והוא ילך לאנות אחרת ויעשה כן: **ואי לא.** לאין לו זו רע: **וליטוף משחא בגידיה.** בראשו ובאחריו והשומן מאחמין לוחו: **ניחא מי הוה טבא.** חוש השמש שהוא קשה לאדם כלוש אמיב לו: **היכא דרייך זיקא.** ע) **אינדלו"ן** שיש בו חלונות והרוח נכנסת בהס נכרכת ומתגלגלת **בגילנדו"ן:** **דילמא שפי ליה לומנא.** מריקו מדמו כמו השופה יין לאבידו (כ"מ קף ס.): **ומוקי ליה אלריעיתא.** לא הניח בו דס אלא כדי חייו דהיינו לריעית והדר אתי ליה זיקא ושייף ליה מדס השומר בגופו ומאכלו משיעורו ומשתכן: **אב לניני ואריחא.** עוכי המומה ז' לניים מוטלין לאחבן זה אלל זה דכל לניה ג"ט: **אריחא.** אריח אלי לניה טפח ומאכלה: **אריגים בנפשיה.** הרגיש בעלמו שהוא נאלש: **אסר חד אריחא.** האומה היתה אאיכה מעופיה אריח:

רבא משמיה דרב יהודה אמר **שבעה.** לכאורה משמע דרבא לטעמיה דבפרק הלד (עירובין דף סח.) גבי הטוח יוקא למיטפון אמיטים אמר להו רבא ניטיילה לאימיה אם לריכה ניחיימו אגב אימיה דמסתמא ביום שמיני היה קושם מילה שהיה לריך אמין למולו דלמאר מילה מסוכן הוא ובלא אימיה ביום שמיני מאלין עליו שבת והיינו דאמר שבעה דבנסתם הקבר בעינן לריכה מיהו לגיטנא דאמרי לה לרבא שלשים מיקשי למה לריכה ועוד דבקונטרס פי' הטם ניחיימו אגב אימיה ע"י נכרי וכן פירש ר"ח לכך יש לפרש דאפיי רבא ואמרי לה מר אמר מדא ומר אמר מדא ולא פליגי וכולהו קיימו כהלכתא כדי מי

צריכה אני בין לא אמרה צריכה אני אין מחללין עליה את השבת רב אשי מתני הכי מר זוטרא מתני הכי אמר רב יהודה אמר שמואל חיה כל זמן שהקבר פתוח בין אמרה צריכה אני ובין אמרה אין צריכה אני מחללין עליה את השבת נסתם הקבר אמרה צריכה אני מחללין עליה את השבת אין מחללין עליה את השבת א"ל רבינא למרימר מר זוטרא מתני לקולא ורב אשי מתני לחומרא הלכתא כמאן א"ל הלכה כמר זוטרא ספק נפשות להקל מאימתי פתיחת הקבר אמר אביי משעה שתשב על המשבר רב הונא בריה דרב יהושע אמר משעה שהדם שותת ויורד ואמרי לה משעה שחברותיה נושאות אותה באגפיה עד מתי פתיחת הקבר אמר אביי שלשה ימים רבא אמר משמיה דרב יהודה שבעה ואמרי לה שלשים אמרי נהרדעי חיה ג' וז' ול' וג' בין אמרה צריכה אני ובין אמרה לא צריכה אני מחללין עליה את השבת ז' אמרה צריכה אני מחללין עליה את השבת אמרה לא צריכה אני אין מחללין עליה את השבת ל' אפי' אמרה צריכה אני אין מחללין עליה את השבת אבל עושין ע"י ארמאי כדרב עולא בריה דרב עילאי דאמר כל צרכי חולה נעשין ע"י ארמאי בשבת וכדרב המנונא דאמר רב המנונא דאמר שבור שאין בו סכנה אומר לנכרי ועושה אמר רב יהודה אמר שמואל לחיה ל' יום למאי הלכתא אמרי נהרדעי לטבילה אמר רבא לא אמרן אלא שאין בעלה עמה אבל בעלה עמה בעלה מחממה כי הא דברתיה דרב חסדא טבלה בגו תלתין יומין שלא בפני בעלה ואצטניאת ואמטו לערסה בתריה דרבא לפומבדיתא אמר רב יהודה אמר שמואל עושין מדורה לחיה בשבת (בימות הגשמים) סבור מינה לחיה אין לחולה לא בימות הגשמים אין בימות החמה לא (ולא היא ל"ש חיה ול"ש חולה ל"ש בימות הגשמים ול"ש בימות החמה מדאתמר) אמר רב חייא בר אבין אמר שמואל הקיז לו מדורה אפי' בתקופת תמוז שמואל צלחו ליה תכתקא דשאגא רב יהודה צלחו ליה פתורא דיונה לרבה צלחו ליה שרשיפא וא"ל אביי לרבה והא קעבר מר משום [1]בל תשחית א"ל בל תשחית דגופאי עדיף לי אמר רב יהודה אמר רב לעולם יסבור אדם קורות ביתו ויקח מנעלים לרגליו הקיז דם ואין לו מה יאכל יסבור מנעלים שברגליו ויסיפיק מהן צרכי סעודה מאי צרכי סעודה רב אמר בשר ושמואל אמר יין רב אמר בשר בשפא חלף נפשא ושמואל אמר יין סומקא חלף סומקא: (סימן שנמסר) שמואל ביומא דעבד מילתא עבדי ליה תבשילא דטחלי ר' יוחנן שתי עד דנפיק תיהיא מאוניה ורב נחמן שתי עד דקפי טחליה רב יוסף שתי עד דנפיק מריבדא דכוסילתא רבא מהדר אחמרא בר תלתא טרפי אמר להו רב נחמן בר יצחק לרבנן במטותא מינייכו ביומא דהקזה אמרו לביתייכו נחמן אקלע לגבן וכולהו אעלומי אסירי בר מהאי ערמה דשרי מאן דעביד מילתא ולא אפשר ליה לישקול זוזא מכא וליזיל לשב חנותא עד דטעים שיעור רביעתא ואי לא ליכול שב תמרי אוכמתא ולישוף מישחא בציידעיה וניגני בשמשא אבלט אשכחיה לשמואל דגני בשמשא א"ל חכימא דיהודאי ביש מי הוי טבא א"ל יומא דהקזה הוא ולא היא אלא איכא יומא דמעלי בה שמשא בכוליה שתא יומא דנפלה ביה תקופת [2]תמוז וסבר לא איגלי ליה: (היקיל ברוח טעמא שהה סימן) רב ושמואל דאמרי תרוייהו כל המקיל בסעודת הקוח דם מקילין לו מזונותיו מן השמים ואומרים הוא על חייו לא חס אני אחום עליו רב ושמואל דאמרי תרוייהו האי מאן דעביד מילתא לא ליתיב היכא דכריך זיקא דילמא שפי ליה אומנא ומוקים ליה ארביעתא ואתי זיקא ושאיף מיניה ואתי לידי סכנה שמואל הוה רגיל ועבד מילתא בביתא דשב לביניא ואריחא יומא חדא עבד וארגיש בנפשיה ברק וחסר חד אריחא רב ושמואל דאמרי תרוייהו האי מאן דעביד מילתא ליטעום מידי והדר ליפוק דאי לא טעים מידי אי פגע בשכבא ירקא אפיה אי פגע במאן דקטל נפשא מית אי פגע

בדבר

לג א ב ג מיי' פ"ב מהל' שבת הלכה יג סמג לאוין סה טוש"ע ח"מ סימן שלו סעיף נ:
לד ד מיי' שם טוש"ע שם ס"ל:
לה ה מיי' שם הלכה י סמג שם טוש"ע ח"מ סי' שכח סעיף יז:
לו ו מיי' שם הלכה יד סמג שם טוש"ע ח"מ סימן שלו סעיף ו:
לז ז מיי' ומסמג שם טוש"ע ח"מ סימן שכח סעיף יח:

תורה אור השלם

1 כִּי תְצוּר אֶל עִיר יָמִים רַבִּים לְהִלָּחֶם עָלֶיהָ לְתָפְשָׂהּ לֹא תַשְׁחִית אֶת עֵצָהּ לִנְדֹּחַ עָלָיו גַּרְזֶן כִּי מִמֶּנּוּ תֹאכֵל וְאֹתוֹ לֹא תִכְרֹת כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה לָבוֹא מִפָּנֶיךָ בַּמָּצוֹר:
דברים כ יט

לעזי רש"י

בור"ש. עין תאשור. **פליט"א [פלימיא"ח].** אילמל (להקות דם).

מוסף רש"י

ספק נפשות להקל. דיני נפשות, דהא והלילו הטלה מתיב (כתובות סו. ב"ק מד: סנהדרין עט:). **מדורה.** היסק גדול (ערובין עט:). **דעבד מילתא.** הקוח (חולין קיא:).

רבינו חננאל (המשך)

אלא עושין לה ע"י ארמאי כדרב עולא בריה דרב עילאי דאמר כל צרכי חולה נעשין ע"י ארמאי בשבת, וכדרב המנונא דאמר דבר שאין בו סכנה אומר לגוי ועושה. **חיה** לא תטבול בתוך שלשים יום שמא תצטנן. אמר רבא לא אמרן אלא שאין בעלה עמה, אבל בעלה [עמה בעלה] מחממה. **אמר רב יהודה אמר שמואל עושין מדורות לחיה בשבת, סבור מינה לחיה אין לחולה לא [בימות הגשמים אין] בימות החמה לא וכו'.** ומסקינן משמא דשמואל הקיז דם ונצטנן עושין לו מדורה ואפילו בתקופת תמוז, שמעינן מינה אפילו לחולה ואפילו בימות החמה. **שמואל צלחו ליה תכתקא דשאגא.** פי', שמואל הקיז דם ולא היה לו עצים מוכנים להדליק ולהתחמם בהן, ובקשו לו שידה שהיו עציה עצי שאגא והן יקרים להודיע שאם יתמהמה עד שיביאו לו עצים יסתכן, וכדמתרגי ריבקע עצי העולה, וצלח אעי דעלתא. **רב יהודה צלחו ליה פתורא.** פי' שולחן העשוי מעצי יונס והן יקרים, פי' יאבנוס. **ורבה צלחו ליה שרשיפא,** והוא הדום לכסא. וכולן טעם אחד, שאם לא יחמרו להתחמם יסתכנו. **פי' זוזא מכא,** זוז מעות, שנתמעך מטבע הצורה ונראה כאסימון. **דעביד מילתא,** באותו היום שמקיז דם.

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה פתוח ליומה וכו' בוי"ש. נ"ב עי' בירושלמי.

גליון הש"ס

גמרא משעה שתשב על המשבר. עיין פ"ז מ"ד לתוספות בכ"מ:

רבינו חננאל

מר זוטרא מתני אמר רב יהודה אמר שמואל חיה כל זמן שהקבר פתוח. פירוש הקבר, בית הרחם, בין אמרה צריכה אני ובין אמרה איני צריכה מחללין עליה את השבת. נסתם הקבר אמרה צריכה אני מחללין עליה את השבת, אמרה איני צריכה אין מחללין עליה את השבת. ומסקינן לה לשמעתא דא"ל מרימר לרבינא הילכתא כי הא דמר זוטרא ספק נפשות להקל. והוצרכנו לדקדק מאימתי פתיחת הקבר כדי לחלל באותו העת את השבת לעשות צרכי החיה, ואמר אביי משתשב על המשבר, ואמר רב הונא בריה דרב יהושע משעה שהדם שותת ויורד כו', ודייקינן מדלא אמר רב הונא עד שיתחיל הדם להיות שותת ש"מ קודם שתשב על המשבר קאמר, וכאביי עבדינן ולא מחללי שבתא אלא עד שיהא (שותת) הדם שותת ויורד ותשב על המשבר. אבל בהא דאמר אביי משום רב יהודה עד מתי פתיחת הקבר ג' ימים בלבד אין הלכה כמותו, ולא כרבא דאמר משמיה דרב יהודה שבעה, אלא קי"ל כנהרדעי דאמרי חיה שלשה שבעה ושלשים, שלשה, בין אמרה צריכה אני בין אמרה איני צריכה, מחללין עליה את השבת. שבעה, אמרה צריכה אני מחללין עליה את השבת, אמרה איני צריכה אין מחללין עליה את השבת, סתמא עבדינן כמר זוטרא לקולא. שלשים, אפילו אמרה צריכה אני, אין מחללין עליה את השבת.

גליון הש"ס

ג) גי' רש"י אמרה לריכה אני מחללין לה אמרה לריכה אין כו', ב) גי' רש"י אמרה איני לריכה אין מחללין לה אמרה איני לריכה אני מחללין ג) [ועמ"ש לעיל לריכה מחללין], ד) [ועמ"ש פג. פד: כתובות טו. ב"ק מד: ל. ע"ג נ: סנהדרין עט.], ה) בפ"י הגירסא לה אמרה לריכה וכן לקמן, ו) [בילקו כב.], ז) [בילקו שם וכן בשלמות פרש' שמות ס' לה מיתא ואמר רב המנונא דבר שאין בו וכו'], ח) [בילקו כב. ע"ש], ט) [עיין רש"י נזיר ח: ד"ה כדאמר רבא], י) ע"ש ד"ה ויונה וס"ג לא מיתמר אמר ר"ח כו'], כ) [בקמן קמ:], ל) [עי' פסחים קיב:], מ) [טולין קיז.], ס) ד"ה טבא, ס) כן ג' העיון בערך שרפף סולם הגאון מהרי"ף הגיה כאן ע"ל רבה, ע) [לין זה בלעז כ"ה בשן תלמי' מכסדרא דני רב כמילוכוסא מעלית' מנחות ג:], פ) [וע"ע סוס' ניטין ח: ד"ה לעיג],

(ה) רש"י ד"ה פתוח ליומה וכו' בוי"ש. נ"ב עי' בירושלמי.